

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันเป็นยุคแห่งข่าวสารเสรี การไหลบ่าของข่าวสารมาจากทุกสารทิศผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จอคอมพิวเตอร์ สัญญาณดาวเทียม หรือใยแก้วนำแสงความมีเสรีภาพของข่าวสารทำให้สารสนเทศมีความหลากหลายทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ข่าวสารต่างๆ ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง หรือทางสังคมทั้งในแนวทางสร้างสรรค์และทำลาย ทำให้ประชาชนหรือผู้รับสารเกิดความสับสน ไม่อาจแยกแยะข่าวสารที่นำมาเผยแพร่ทางสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ได้ง่าย บางครั้งผู้รับสารถูกยึดยึดข่าวสารที่ไร้คุณภาพทั้งในแง่ความถูกต้องและความลุ่มลึก

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาดูเหมือนว่าบทบาทของหนังสือพิมพ์จะถูกผู้บริโภคนิยมยกมาวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางในเชิงลบโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านจริยธรรม หรือจรรยาบรรณที่อ่อนด้อยลงไปของหนังสือพิมพ์ไทยยุคโลกาภิวัตน์ยุคที่ถือว่ามี การสับยุทธ์กันทางด้านธุรกิจอย่างรุนแรง และหนักหน่วง จนบางครั้งทำให้หนังสือพิมพ์บางฉบับเกือบจะกลายเป็น “สินค้า” ธรรมดาๆ ที่มีไซ “สินค้าแห่งปัญญา” ของประชาชน ความอ่อนด้อยทางจริยธรรมนั้นได้แก่การเสนอข่าวเท็จ เสนอข่าวหรือความเห็นในบทความที่เต็มไปด้วยอคติหรือลำเอียง เสนอข่าวเกินความจริงด้วยการใส่สีตีไข่ เสนอข่าวบิดเบือน เสนอข่าวไร้สาระ การไม่เสนอข่าว หรือปิดข่าว การลอกข่าว การเสนอภาพข่าวที่ละเมิดสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์ การเสนอภาพข่าวที่สะท้อนความรุนแรง ความโหดเหี้ยม การไม่รักษาความลับของแหล่งข่าว (สดศรี เผ่าอินจันทร์, มติชนรายวัน, มิ.ย. 40)

สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้สภาพการปฏิบัติงานของนักหนังสือพิมพ์ได้รับการวิจารณ์อย่างกว้างขวาง ความศรัทธาของประชาชนต่อการรายงานข่าวของสื่อมวลชนเริ่มหดหายไปทุกขณะ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักข่าว หัวหน้าข่าว บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ต้องหันมาพัฒนาการรายงานข่าวให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คุณภาพข่าวจะต้องประกอบไปด้วยความถูกต้องของข้อเท็จจริงความสมดุล ไม่เอนเอียง และความสมบูรณ์ของเนื้อหา การไม่แทรกความคิดเห็นของผู้เขียน ตลอดจนการเขียนข่าว กระชับรัด ชัดเจน ใช้ภาษาง่าย ๆ และมีความใหม่ สด (กันทิมา ธนะโสภณ, 2538: 63-64) นอกจากนี้ข่าวที่นำเสนอควรมียุทธศาสตร์ประกอบของข่าวด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสดต่อเหตุการณ์ ความใกล้ชิด ชิดต่อเหตุการณ์ ความต่อเนื่อง ความเด่นในด้านบุคคล สถานที่ สิ่งของ และสถานการณ์ ความน่าฉงนสงสัย และความซับซ้อนของชีวิต ความแปลกพิสดาร ความขัดแย้ง เพศ อารมณ์ และสัญชาติญาณ ความก้าวหน้า หรือความสำเร็จในการศึกษา (ดร.ณิ นีร์บุรุษ, 2534: 19-20)

ในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ต้องสร้างข่าวให้มีคุณภาพเพื่อนำเสนอสิ่งที่ดีกว่า เป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่าการเสนอข่าวให้จบสิ้นไปวันๆ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์จะต้องทำข่าวที่มีคุณภาพมากขึ้นเพื่อแข่งขันกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ และสื่อแขนงอื่นๆ เพื่อความอยู่รอดในตลาดที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้นด้วย

ยิ่งมีการแข่งขันระหว่างสื่อต่างๆ มากเท่าไร การทำหน้าที่ด้านการรายงานข่าวแบบเจาะลึก (In-depth Reporting) ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้น การรายงานข่าวควรเน้นการขุดคุ้ย เปิดโปง ความอ่อนแอ ความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งความไม่ถูกต้องในสังคมมาตีแผ่ให้ประชาชนรับรู้ มิใช่เพียงแต่การรายงานข่าวตามกระแสไปวันๆ (Jack Anderson, 1972: 28)

บทบาท และพลังของข่าวสืบสวน (Investigative Reporting) ที่ผ่านมามักจะกล่าวถึงในแง่ของหน้าที่ความรับผิดชอบของนักหนังสือพิมพ์ ในการต่อสู้เพื่อความถูกต้องเป็นธรรม กำจัดคนชั่ว และพฤติกรรมฉ้อฉล สร้างความโปร่งใส เป็นบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ได้ยึดถือไว้เป็นอุดมการณ์มาตลอด

หนังสือพิมพ์ในฐานะเป็นองค์กรธุรกิจพร้อม ๆ กับเป็นสถาบันทางสังคม โดยมีบทบาทหน้าที่ในการเสนอข่าว และความคิดเห็นเป็นเป้าหมายสำคัญ ข่าวประเภทสืบสวนจึงเป็นการเสนอข่าวที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและยังสามารถผลักดันให้ยอดการจำหน่ายของหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นได้อย่างดี เพราะทำให้ความนิยมของผู้อ่านเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

การเพิ่มขึ้นของยอดขายถือเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจปัจจัยหนึ่งที่เกิดแรงผลักดันการทำข่าวสืบสวนมากขึ้น (สมหมาย ปาริจัตต์, 2537: 29)

ความจำเป็นดังกล่าวทำให้วิธีการรายงานข่าวเชิงสืบสวน (Investigative Reporting) เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการรายงานข่าวในปัจจุบัน เพราะการรายงานข่าวประเภทนี้ นักข่าวต้องอาศัยกลยุทธ์ในการหาข่าว โดยนักข่าวจะต้องลงไปขุดเจาะเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกปกปิด หรือมองข้าม มีความซับซ้อน มีมุมข่าวหลายประเด็น มีการติดตามเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องกินเวลานานจนได้ข้อเท็จจริงปรากฏออกมาจนผู้กระทำความผิดได้รับโทษเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้สังคม

สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยในนามมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ได้มองเห็นคุณค่า และความสำคัญของการรายงานข่าวที่กอบไปด้วยคุณภาพ จึงมอบรางวัลให้แก่นักข่าวที่ทำข่าวเด่นในแต่ละปี โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2515 จนถึงปัจจุบัน ข่าวที่ได้รับรางวัลดีเด่นจนถึงปัจจุบัน จำนวนไม่ต่ำกว่า 24 ข่าว โดยทางมูลนิธิอิศราฯ ได้คัดเลือกกรรมการมาจากบุคคลหลายสาขาอาชีพ รวมทั้งนักวิชาการด้านวารสารศาสตร์มาประเมิน และตัดสินข่าวประเภทต่างๆ ที่หนังสือพิมพ์ส่งเข้าชิงรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศราฯ ในแต่ละปี และตัดสินให้ได้รับรางวัลในปีนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กำลังใจนักข่าว หรือกองบรรณาธิการข่าว และข่าวที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานข่าวประเภทเจาะลึก หรือข่าวสืบสวน

การทำข่าวเชิงสืบสวนได้เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกามานานเกือบ 100 ปีมาแล้วในช่วงยุคอุตสาหกรรมที่เฟื่องฟู ในช่วงนั้นได้มีนักข่าวกลุ่มหนึ่งที่เรียกกันว่า Muckraker เป็นผู้ขุดคุ้ยเรื่องทุจริตคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่บริษัทใหญ่ๆ หรือข้าราชการในสหรัฐฯ รวมทั้งแพทย์ที่ประพฤติผิดจรรยาบรรณ (พีระ จิโรภรณ์, 2538: 83)

การทำข่าวเชิงสืบสวนได้วิวัฒนาการเรื่อยมาจนถึงยุคของนายโจเซฟพูลิตเซอร์ (Joseph Pulitzer) ปรมาจารย์ด้านหนังสือพิมพ์ชื่อดังของสหรัฐฯ ได้สนับสนุนการทำข่าวเชิงสืบสวนเพื่อขุดคุ้ยเรื่องทุจริตคอร์ปชั่น พฤติกรรมที่เป็นภัยต่อชาติ นอกจากนี้นายโจเซฟได้ตั้งโรงเรียนสอนวิชาการด้านหนังสือพิมพ์ที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐฯ เพื่อประสาทความรู้เกี่ยวกับการทำ

ข่าวที่มีคุณภาพให้แก่ผู้สนใจโดยตั้งรางวัลพูลิตเซอร์ เป็นเครื่องตอบแทนคุณงามความดีของนักข่าวที่ได้อุทิศตัว เวลา ความวิริยะอุตสาหะจนได้ข่าวที่มีคุณภาพมานำเสนอ

แฮนเซน (Hansen, 1990) ได้ทำการวิจัยข่าวชนะเลิศ หรือข่าวที่ได้รับการเสนอเข้าชิงรางวัลพูลิตเซอร์ระหว่างปีพ.ศ.2528 ถึงพ.ศ.2532 พบว่าข่าวเหล่านี้ได้ใช้เทคนิคการเจาะข่าว เทคนิคการวิจัย การวิเคราะห์และอธิบายความซึ่งเป็นข่าวที่แตกต่างจากข่าวประจำวันทั่วไปที่มักใช้แหล่งข่าวจากนักการเมือง โฆษก หรือฝ่ายประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลซึ่งแหล่งข่าวประเภทนี้จำเจซ้ำซาก และผู้ให้ข่าวสามารถควบคุม หรือเก็บกักเลือกสรรข่าว หรือแม้แต่บิดเบือนข่าว นอกจากนี้ช่องทางข่าวสารเหล่านี้มักกระทำผ่านวิธีแถลงข่าว การแจกข่าว การรายงานข่าวโดยช่องทางเหล่านี้มักเป็นการรายงานข่าวประจำวันทั่วไป (Routine News) ในขณะที่ข่าวเจาะ หรือข่าวเชิงสืบสวนเป็นการรายงานข่าวที่มีความหลากหลาย มีคุณภาพในเชิงข่าวสาร สามารถใช้ช่องทางข่าวสารแหล่งข่าว เป็นอิสระมากกว่าการรายงานข่าวประจำวันทั่วไป เช่น แหล่งข่าวอาจเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย คนเดินถนนธรรมดาไม่มีส่วนได้เสีย หรือมีผลประโยชน์ เหมือนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หรือนักการเมืองนอกจากนี้แหล่งข่าวอาจได้มาจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา นักวิจัย ห้องสมุด รายงานการวิจัย บันทึกสถิติ ข้อมูลเหล่านี้นำมาซึ่งความมั่งคั่งของข้อมูลข่าวสาร (Information Richness) แต่ช่องทางในการทำข่าวประเภทนี้ต้องใช้เวลา ทุน ความอดทน กล้าหาญ และความคิดสร้างสรรค์ของนักข่าว

การพิจารณาให้รางวัลข่าวดีเด่นไม่ว่าโดยมูลนิธิอิศรา อมันตกุล สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย หรือมูลนิธิโจเซฟ พูลิตเซอร์ ของสหรัฐฯ ต่างเน้นในเรื่องคุณภาพข่าวสาร และผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นตามมา ดังนั้นข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่มูลนิธิอิศรา อมันตกุล ได้ให้รางวัลมาตลอดกว่าสองทศวรรษนั้นจะเป็นข่าวที่มีคุณภาพในแง่ใด หรือไม่จึงเป็นประเด็นที่การวิจัยครั้งนี้มุ่งหาคำตอบ

คำถามนำวิจัย

1. ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมส่วนใหญ่มักเป็นข่าวประเภทไหน
2. ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีการเปิดประเด็นข่าวอย่างไร
3. ข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีการให้ความสำคัญข่าว (พาดหัวข่าว) อย่างไร

4. ชาวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีระยะเวลาในการนำเสนอข่าวอย่างไร
5. ชาวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีการใช้ภาพและข้อมูลประกอบข่าวอย่างไร
6. ชาวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีการวางแผนการทำข่าวอย่างไร
7. ชาวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีคุณค่า หรือองค์ประกอบข่าวในด้านใดบ้าง
8. ชาวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมใช้แหล่งข้อมูลประเภทใด และอย่างไร
9. ชาวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมมีผลต่อเรื่องที่ตามมาต่อสังคมอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทข่าว หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าว เนื้อหาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อมันตกุล พิจารณาในของวิธีการทำข่าวการเปิดประเด็นข่าว การใช้แหล่งข่าว รูปแบบในการเสนอ องค์ประกอบคุณค่าข่าว
2. เพื่อศึกษาผลต่อเรื่องที่ตามมาจากการนำเสนอข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมดังกล่าว

ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในการศึกษา เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อมันตกุล เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมระหว่างปี 2515 ถึง 2539 รวม 25 ปี จำนวน 24 ข่าว รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้ทำข่าวโดยเลือกเป็นกรณีศึกษาเฉพาะบางข่าว

นิยามศัพท์

1. ข่าวยอดเยี่ยม หมายถึง ข่าวที่ได้รับการตัดสินให้เป็นข่าวชนะเลิศ หรือข่าวดีเด่นของมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ระหว่างปี 2515 ถึง 2539
2. เนื้อหาข่าวยอดเยี่ยม หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ
 - 2.1 ลักษณะการนำเสนอ หมายถึง การให้ความสำคัญ การเสนอเนื้อหาข่าวในตำแหน่ง และในหน้าต่าง ๆ เช่น หน้า 1 ในตำแหน่งการพาดหัวข่าวใหญ่ พาดหัวข่าวรอง พาดหัว

ข่าวธรรมดา หน้าอื่น ๆ ในรูปแบบข่าว รายงานพิเศษ บทบรรณาธิการ บทความ สารคดี สกู๊ปข่าว รวมทั้งการใช้รูป และกราฟิกประกอบ

2.2 การใช้แหล่งข่าว หมายถึง ต้นตอ หรือที่มาของข้อมูลข่าว แบ่งออกเป็น

2.2.1 ประเภทเอกสาร หมายถึง เอกสารราชการ และเอกชน จดหมายร้องทุกข์ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่างประเทศ และในประเทศ ฯลฯ

2.2.2 ประเภทบุคคล หมายถึง ข้าราชการประจำ นักการเมือง พ่อค้า ประชาชน นักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ฯลฯ

2.2.3 สังเกตโดยนักข่าวเอง

2.3 การอ้างอิงแหล่งข่าว หมายถึง จำนวนแหล่งข่าว และลักษณะวิธีการอ้างอิง เช่นการอ้างชัดเจน เปิดเผยชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของแหล่งข่าว การอ้างแบบปกปิด หรือคลุมเครือ การระบุแหล่งข่าวกว้าง ๆ เช่น ผู้ใกล้ชิดรัฐมนตรี หรือแหล่งข่าวเปิดเผยว่า หรือไม่ระบุแหล่งข่าวใด ๆ

2.4 ประเด็นข่าว หมายถึง ลักษณะ หรือประเภทเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในข่าว เช่น ประเด็นฆาตกรรมในครอบครัว การคอร์รัปชัน การละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือการทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.5 ประเภทข่าว หมายถึง ข่าวประเภทต่าง ๆ แบ่งตามหัวข้อ หรือเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องเช่น ข่าวอาชญากรรม และข่าวโรงพัก ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการศึกษา ข่าวสิ่งแวดล้อม ข่าวศิลปวัฒนธรรม ข่าวทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น

2.6 องค์ประกอบข่าว หมายถึง ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ คือ

2.6.1 ความรวดเร็ว (Immediacy) เป็นหัวใจของการเสนอข่าวแบ่งออกเป็น ความรวดเร็วของเวลา และที่เหตุการณ์เกิดขึ้น (Time of Occurrence) หรือ ความรวดเร็วของเวลาที่เหตุการณ์ถูกค้นพบ (Time of Disclosure)

2.6.2 ความใกล้ชิด (Proximity / Nearness) หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับผู้อ่านทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ผู้อ่านย่อมสนใจเหตุที่อยู่ใกล้ตัวก่อน

2.6.3 ความสำคัญ หรือความเด่น (Prominence) การเสนอข่าวให้ความสำคัญ ความเด่นของบุคคล หรือตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานภาพของบุคคล

2.6.4 ผลกระทบ (Consequence) หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกของสังคม

2.6.5 ความลึกลับซ่อนเงื่อน (Mystery) หมายถึง เหตุการณ์ที่มีลักษณะ ปิดบัง หรือซ่อนเงื่อนงำของข้อเท็จจริง หรือปิดบังข้อสำคัญ เปิดเผยบางส่วน หรือไม่เปิดเผยแต่ประการใด

2.6.6 ความผิดปกติ (Unusual) หมายถึง เหตุการณ์ หรือเรื่องราวไม่ว่าเป็น ความผิดปกติในด้านปรากฏการณ์ธรรมชาติ หรือทางสังคม

2.6.7 ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง ความขัดแย้งในระดับความคิด หรือผลประโยชน์ของมนุษย์ ในระดับครอบครัว ระดับชาติ และระดับโลก

2.6.8 องค์ประกอบทางเพศ (Sex) หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความ สัมพันธ์ทางเพศของบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือที่อยู่ในความสนใจของประชาชน

2.6.9 อารมณ์ (Emotions) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด เป็นผลโดยตรง และกระทบต่อความรู้สึกของผู้รับข่าวจากสื่อมวลชนทำให้เกิดความรู้สึกสะเทือน อารมณ์ร่วมกันของคนในสังคม

2.6.10 ความก้าวหน้า (Progress) หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ วิชาการแพทย์ หรืออื่นๆ

3. การเปิดประเด็นข่าว หมายถึง การที่หนังสือพิมพ์ได้แหล่งข่าว หรือเบาะแสหรือ โอกาสที่ทำให้ได้ประเด็นต่างๆ มาเสนอเป็นจุดเริ่มต้นในการเปิดประเด็น หลังจากนั้นจะต้องแตก ประเด็นข่าว คิดประเด็นเพิ่มเติม

4. วิธีการทำข่าว หมายถึง กระบวนการทำงานในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การวางแผนบริหารทีมงานข่าว เช่น มีการระดมความคิดจากนักข่าว หัวหน้า ข่าว กองบรรณาธิการข่าวเพื่อวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะมีประเด็นข่าวที่น่าสนใจ และมีความ เป็นไปได้ในเชิงข่าว หลังจากนั้นมีการวางแผน สังกัดติดตามข้อเท็จจริงอย่างต่อเนื่องทันที

4.2 การใช้แหล่งข่าว หรือแหล่งข้อมูล และการสร้างฐานข้อมูล เช่น จะต้อง พิจารณาว่าการทำข่าวจะต้องศึกษาดูว่าใช้แหล่งข่าวจากที่ใด เช่น แหล่งข่าวบุคคล แหล่งข่าว เอกสาร แหล่งข่าวพิเศษ หรือจดหมายร้องทุกข์ จากประชาชนมีการตรวจสอบเรื่องราวที่เกิดขึ้นจาก แหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้ไม่ว่าจะจะเป็นแหล่งข่าวบุคคล แหล่งข่าวจากเอกสารว่าเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่ หลังจากนั้นมีการดำเนินวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดแฟ้มข้อมูล และได้ตั้งเป้าหมายตาม แผนการที่ถูกต้องชัดเจน โดยตั้งเป้าไปที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจนกระทั่งพบข้อเท็จจริง

4.3 ปัญหาข้อกฎหมาย หมายถึง นักข่าว หัวหน้าข่าว หรือบรรณาธิการข่าว จะต้องพิจารณาสิ่งที่น่าสนใจที่มีข้อจำกัดในด้านกฎหมาย หรือมีอุปสรรคปัญหาอย่างไร เช่น การเสนอข่าวไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่ หากมีจะต้องแก้ไขอย่างไร

4.4 นโยบายนำเสนอ หมายถึง จะต้องดูว่าหนังสือพิมพ์มีนโยบายเกี่ยวกับการเสนอข่าวอย่างไร เช่น ให้ความสำคัญของการเสนอข่าวทุจริต คอร์รัปชัน ข่าวการทำผิดกฎหมาย ข่าวสิ่งแวดล้อม หรือข่าวละเมิดสิทธิมนุษยชนมากน้อยแค่ไหน หรือให้ความสนใจในการเสนอข่าวเศรษฐกิจอย่างไร มีการสนับสนุนการทำข่าวอย่างไร

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของเนื้อหาของข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ในช่วงปี 2515 ถึง 2539
2. ได้ทราบถึงเทคนิคและกระบวนการทำข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของหนังสือพิมพ์ไทย
3. เป็นการกระตุ้นให้นักข่าวหรือสื่อมวลชนทุกแขนงเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการทำข่าวยอดเยี่ยมรวมทั้งเข้าใจวิธีการรายงานข่าว หรือการพัฒนาข่าวที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมของหนังสือพิมพ์ไทย